

ЄВРОПЕЙСЬКА ЕКОНОМІЧНА
КОМІСІЯ та
КОНФЕРЕНЦІЯ ЄВРОПЕЙСЬКИХ
СТАТИСТИКІВ

ЄВРОПЕЙСЬКА АСОЦІАЦІЯ ВІЛЬНОЇ
ТОРГІВЛІ
ДЕРЖАВНИЙ КОМІТЕТ СТАТИСТИКИ
УКРАЇНИ

Спільний семінар ЄАВТ/ЄЕК ООН/ДКСУ “Економічна глобалізація: завдання для офіційної статистики”

Київ, 3-6 липня 2007
Засідання 3 попереднього порядку денного

**ДЗЕРКАЛЬНЕ ЗІСТАВЛЕННЯ ДАНИХ СТАТИСТИКИ ЗОВНІШНЬОЇ ТОРГІВЛІ
НОРВЕГІЇ ТА УКРАЇНИ**

Підготовлено Статистикою Норвегії (ЦСБ), Державним комітетом статистики України (ДКСУ) та Державною митною службою України¹

РЕЗЮМЕ

1. Цей робочий документ представляє результати спільного вивчення Державним комітетом статистики України (ДКСУ), Статистикою Норвегії (ЦСБ) та Державною митною службою України даних зовнішньої торгівлі методом дзеркальної статистики. За допомогою дзеркальної статистики можна виявити розбіжності у мета даних баз даних, які порівнюються, та помилки в статистиці торгівлі. Результати вивчення можуть надати інформацію щодо якості статистики торгівлі. Головним чином нашу увагу було зосереджено на 2005 та 2006 роки і ми використовували дані з бази даних ООН Comtrade разом з даними національної статистики, які було представлено ДКСУ та ЦСБ.

¹ Крістін Клеппе та Лайф Корбол із Статистики Норвегії (ЦСБ), Анатолій О.Фрізоренко, Лариса М. Матроніч та Ольга В.Дяченко із Державного комітету статистики України (ДКСУ), Наталія М.Антонова та Дмитро С.Мірошніченко із Державної митної служби України.

2. Найбільш екстраординарним результатом є приклад експорту норвезької риби до України, особливо мороженого оселедця. Протягом 2001 – 2005 років спостерігалися незначні розбіжності між Українським імпортом та норвезьким експортом у кількісному виразі, тоді як вартість українського імпорту складала приблизно половину задокументованої вартості норвезького експорту. Це може означати викривлення звітних даних щодо вартості імпорту. У 2006 році було покращено результати стосовно розбіжностей у вартісних значеннях. Це можна пояснити підвищенням контролю на українському кордоні, особливо для так-званих ризикових товарів, одним з яких є риба.

3. Торгівля через треті країни розглядалася як важливе пояснення суттєвої частки розбіжностей у базах даних. Це пов'язано або з невідомою для експортера країною кінцевого призначення або невідомою для імпортера країною походження. Особливо це стосується снігових лиж та текстилю, який імпортується до Норвегії з України. Норвезький експорт також є предметом значної конфіденційності, що також природно впливає на існуючі розбіжності.

4. З травня 2007 року митні служби Норвегії та України також мають домовленість щодо обміну детальними даними стосовно конкретних підозрюваних випадків, що у свою чергу також може покращити якість статистики торгівлі. Що стосується торгівлі через треті країни, це є більш складним фактором, що впливає на дзеркальну статистику. Проміжні зупинки у третіх країнах для певної переробки товарів зменшує шанси для експортера або імпортера отримати правильну інформацію або щодо країни кінцевого призначення, або правильної країни походження. Із розширенням глобалізації, розбіжності між даними через торгівлю через треті країни можуть зрости, оскільки збільшуються кількість проміжних зупинок та переробок у інших країнах, ніж країні експортері або імпортері.

I. ВСТУП

5. Цей документ представляє основні результати спільної роботи із проведення дзеркального зіставлення даних статистичними службами України та Норвегії. Початковим пунктом цього співробітництва було проведення пані Анною Беріт Даале (2006) дзеркального порівняння даних статистики зовнішньої торгівлі за 2002 для семінару TACIS, який було проведено у Люксембурзі у березні 2006. Цей захід став початковим етапом можливого співробітництва в галузі проведення дзеркальних зіставлень між Україною та Норвегією. Основним висновком цього першого зіставлення було підозріла розбіжність даних торгівлі рибою між Норвегією та Україною у 2002 році. Розбіжність між даними норвезького експорту риби до України, та даними щодо відповідного імпорту України була дуже значна. У вартісному виразі обсяг норвезького експорту перевищував обсяг українського імпорту, в той же час у кількісному виразі ситуація була повністю іншою. У зв'язку з цим та іншими розбіжностями, що було знайдено за окремими товарами, було визнано потребу у проведенні подальших вивчень у цьому напрямі.

6. Перевага співробітництва між статистичними службами полягає у можливості обміну інформацією та ресурсами, та у прямому спілкуванні. Це створює більші можливості для виявлення помилок як в національних базах даних, так і в окремих системах управління даними. Враховуючи цей аспект, набагато простіше передбачити причину розбіжностей також за межами статистичної системи. Спільне дослідження між статистичними та митними

службами обох країн-партнерів по торгівлі може бути більш ретельне, ніж дзеркальне зіставлення проведене будь-якою зовнішньою країною, міжнародною організацією або тільки однією з торгівельних країн. Цей метод також може зберегти час, оскільки усі залучені партнери матимуть простий доступ до інформації.

7. В рамках реалізації проекту було проведено дві робочі зустрічі, перша – у Києві (25-26 січня 2007 року) та друга – у Осло (19-20 квітня 2007 року). Пам'ятні записки обох зустрічей наведено у додатках. Окрім Державного комітету статистики України (ДКСУ) та Статистики Норвегії (ЦСБ), у робочих зустрічах та обговореннях брали участь митна служба України та митна служба Норвегії (NCE). Участь цих органів дозволила розглянути практичну сторону проблем стосовно розбіжностей в результатах дзеркального порівняння даних та запрошує до продовження подальшого та більш детального вивчення ситуації.

8. Під час першої зустрічі у Києві було представлено проект заключного звіту, який включав попередні результати дзеркального зіставлення. Цей аналіз базувався на даних взятих з бази даних ООН Comtrade та був зосереджений на 2004 та 2005 роках. Під час цієї робочої зустрічі було розглянуто стан торгівлі між Норвегією та Україною за деякими товарними групами, а також існуючі розбіжності та можливі пояснення цих розбіжностей. Особливий інтерес викликала риба, оскільки це товарна група, на яку припадає найбільший обсяг торгівлі між Норвегією та Україною. Дані за 2005 рік і за попередні роки показують цікаві результати – вартість обсягу норвезької риби суттєво знизилась з точки зору норвезького експорту до фактичного імпорту в Україну. До часу другої зустрічі було здійснено обмін попередніми даними за 2006 рік, які після було розглянуто. Ці набори даних було порівняно та здійснено подальше вивчення. Крім того, було більш ретельно розглянуто деякі окремі товари. Однією з основних причин розбіжностей, як було визначено під час зустрічі у Києві, була торгівля через треті країни. У зв'язку з цим, до початку наступної робочої зустрічі у Осло у квітні, було підготовлено розширені набори даних стосовно країни відправлення для України та Норвегії, які було розглянуто разом із даними за 2006 рік.

9. Цей звіт було завершено у травні 2006 після нашої останньої робочої зустрічі і він базується на результатах цих зустрічей, проведених обговореннях та базах даних, які були наявні на час проведення вивчення. Необхідно зазначити, що норвезький експорт є предметом значної конфіденційності у базі даних. Хоча на це і робиться посилання, але ці сжаті дані не можуть оприлюднитися.

Дзеркальна статистика

10. За допомогою метода дзеркальної статистики стосовно зареєстрованих даних торгівлі однієї країни та еквівалентних торгівельних потоків з боку країни партнера, можна порівняти бази даних, що відображають відповідні економічні зв'язки. Тоді як український експорт до Норвегії має дорівнювати норвезькому імпорту з України, як і відповідні протилежні потоки, це дуже рідко зустрічається на практиці. Розбіжності завжди мають місце і їх вивчення може надати нам певне уявлення щодо управління організацією статистики торгівлі в країнах-партнерах та якості статистики торгівлі, і потенційно виявити значні розбіжності спричинені помилками у одній чи обох базах даних.

11. Різниця у таких еквівалентних наборах даних може призвести до непорозуміння серед користувачів статистики торгівлі і дані можуть виглядати як не надійні та не узгоджені. За допомогою порівнянь методом дзеркальної статистики, такі проблеми виявляються і пропонуються можливі методи корегування для гармонізації між наборами даних. Навіть якщо розбіжності можуть також з'являтися після проведення вивчення та корегування, ці розбіжності, сподіваємось, сприйматимуться як більш зрозумілі та які враховуватимуться під час використання даних статистики торгівлі. Тому інформація, яку надають результати подібних обстежень, є корисною та необхідною в рамках роботи, яка стосується якості міжнародної статистики торгівлі.

12. існує ряд можливих причин розбіжності даних. Найбільш поширена вже була тут згадана. Оцінка експорту порівняно з імпортом часто призводить до асиметрії даних через оцінку експорту на умовах FOB, а імпорту – на умовах CIF. Це призводить до дещо вищої вартості імпорту, ніж вартості експорту. Торгівля через треті країни є однією із основних пояснювальних причин стосовно розбіжностей виявлених у дзеркальній статистиці. Асиметрія у даних відбувається, коли товар направляється через третю країну, перш ніж прибути у кінцеву країну призначення. Як правило, експортер направляє свій товар до однієї з третіх країн і не знає країни фактичного кінцевого призначення свого товару, тому він вказує третю країну, як країну призначення. Теж саме може стосуватися і імпортера, через відсутність інформації щодо країни походження, і тому він зазначає країну відправлення товару, як країну походження товару. Іншими причинами розбіжностей можуть бути порогові значення представлених у звітах імпорту та експорту, різні обмінні курси, що застосовуються під час конвертації вартісних значень у єдину валюту, і зжаття конфіденційних даних. Окрім того, різні підходи до управління даними, як складання, класифікації, редагування та перегляд, разом із системою торгівлі, що застосовується у країнах, що здійснюють порівняння, та часові розриви у звітуванні з торговельних потоків, можуть створити розбіжності у базах даних. І наприкінці, помилки, як навмисні, так і не навмисні, можуть створити асиметрію між зареєстрованим експортом та імпортом. Деякі з цих причин можуть бути пояснені дуже просто і можуть бути просто скореговані або враховані у порівнянні даних двох країн торговельних партнерів методом дзеркальної статистики. Це стосується різного обліку вхідних даних, порогових значень для звітування, методів оцінки та класифікацій продукції. Інші розбіжності можна пояснити у певній мірі, але їх важче запобігти, і вони стосуються конфіденційності даних у країні – партнері із статистики торгівлі. Що стосується навмисних та не навмисних помилок у даних, то їх більш складно виявити та скорегувати.

Дані

13. Головним джерелом даних була база даних ООН Comtrade. Вибір цього джерела пояснюється простим доступом до інформації, окрім того, що дані щодо вартості торгівлі вже трансформовано у єдину валюту. Це спрощує проведення зіставлень та робить дані більш зіставними.

14. І Україна, і Норвегія складають свою статистику у відповідності з керівництвом Статистичного Департаменту ООН "Міжнародна статистика торгівлі: Концепції та визначення, МСТ" (1998) (Випуск М, N 52, Перегляд 2). Дані України у базі даних ООН Comtrade базуються на Гармонізованій системі (ГС) версії 1996, тоді як дані, що надаються Норвегією відповідають ГС 2002. Виглядає, що застосування різних класифікацій не складає

проблем для зіставлення.

15. Як норвезькі, так і українські дані щодо імпорту реєструються за країною походження, у цінах CIF. Експорт обліковується за останньою відомою країною призначення та у цінах FOB. Оскільки вартість імпорту за CIF включає витрати на трансфер до країни призначення, це значення, як правило, дещо вище ніж вартість експорту на умовах FOB. Дані України надані до ООН були представлені у доларах США, тому не було потреби у здійсненні будь-яких конвертацій. Що стосується норвезьких даних щодо імпорту та експорту, вони надавалися у норвезьких кронах (НК) і було використано наступні коефіцієнти конвертації валюти для імпорту та експорту: 0.155103 та 0.155108 відповідно. У 2006 році цей коефіцієнт був однаковим для експорту та імпорту і дорівнював - 0.156078.

16. Окрім даних взятих з бази даних ООН Comtrade ми також використали дані національної статистики. У випадку Норвегії джерелом був StatBank Norway, який представляє статистичну базу даних Статистики Норвегії. Дані, що представлені у цій базі відповідають даним, які надаються до ООН, але мають більш тривалі часові ряди. Українські деталізовані дані, наприклад, щодо країни відправлення, Були взяті безпосередньо з ДКСУ.

17. Що стосується зіставлення даних, обидві країни застосовують Гармонізовану систему на рівні 6 знаків. Що стосується рівня 8 знаків, наші дві країни застосовують різні системи класифікації. Це може спричинити помилки при порівнянні конкретних товарів на такому деталізованому рівні, та потребуватиме додаткової інформації щодо товарних кодів. Норвегія не має англійської версії класифікації щодо назв товарів після рівня 6 знаків. Це вимагає перекладу для того, щоб порівняти з українськими даними на рівні 8 знаків класифікації товарів.

18. База даних ООН Comtrade представляє дані на рівні 6 знаків ГС, як основи. Як вже зазначалося, у Норвегії ряд товарних груп відносяться до конфіденційної інформації, що безумовно впливає на дані статистики торгівлі. Однак, на загальному рівні, це не відображається на норвезькій національній статистиці. Але до ООН направляються деталізовані, вже зжаті дані, що означає, що загальні значення, з якими працює ООН, є предметом конфіденційності, навіть для товарних груп, які не є зжатыми на агрегованому рівні.

Результати

19. У наступному розділі ми представимо результати наших досліджень. Ми врахуємо дані, які було проаналізовано, мета дані як норвезькі, так і українські, та представимо висновки та результати наших робочих зустрічей.

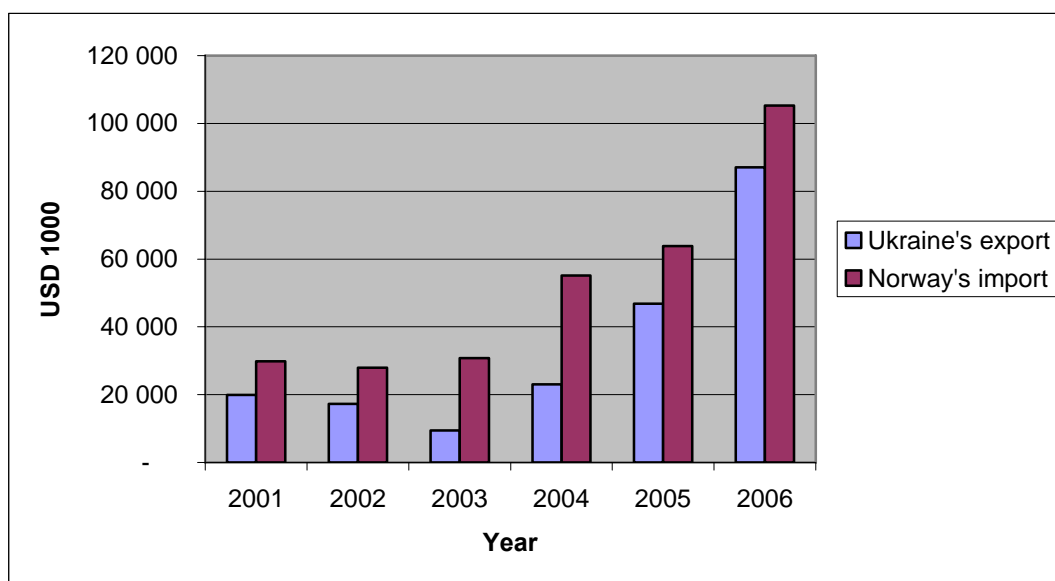
20. Ця частина звіту розбивається. Перша частина представляє інформацію щодо потоку товарів з України до Норвегії, друга частина дані щодо потоку товарів з Норвегії до України. Товари, які розглядатимуться, представляють собою продукти, що мають найбільші за вартістю потоки та найбільші розбіжності, особливо це стосується товарів, які розглядалися під час робочих зустрічей. У окремому розділі наведено дані щодо норвезького експорту риби до України, що пов'язано з нашою особливою увагою до цього продукту.

II. ТОРГІВЛЯ З УКРАЇНИ ДО НОРВЕГІЇ

21. У 2006 році було зареєстровано менш ніж один процент українського експорту з Норвегією, як кінцевою відомою країною призначення, що робить український експорт до Норвегії значно меншим ніж її експорт до основних торговельних партнерів України. Для Норвегії також, імпорт з України складає тільки малу частину її загального імпорту, приблизно 0.11 % у 2005 році та 0.16 % у 2006 році. Однак, тенденція за минулі роки показує зростання темпів торгівлі між Україною та Норвегією. Це можна побачити на малюнку 1, який представляє динаміку між українським експортом та норвезьким імпортом у вартісному виразі (тис.доларів США) за період з 2001 по 2006 рік.

Малюнок 1.

Український експорт та норвезький імпорт, 2001 – 2006, тис.доларів США

Джерело: база даних ООН Comtrade (14.05.2007)

22. Малюнок 1 показує відносно велике зростання у торгівлі між Україною та Норвегією протягом 2001 – 2006 років, як для українського експорту, так і норвезького імпорту.

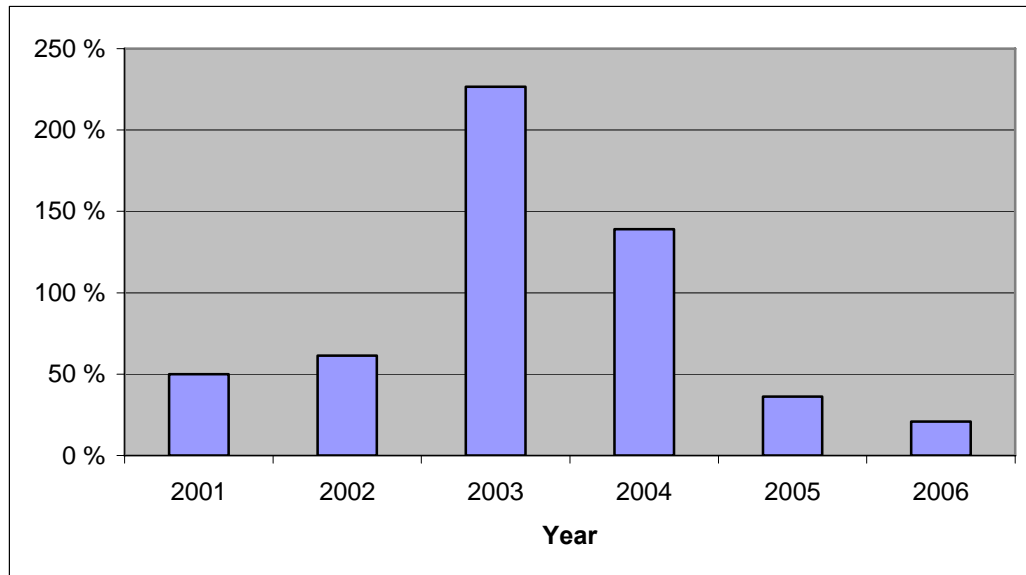
23. У 2003 році торгівля товарами з України до Норвегії була відносно незначною, і дорівнювала у вартісному виразі 9 млн.доларів США, Порівняно з попередніми роками вона знизилась практично на 84 %. Однак, починаючи з 2003 року український експорт почав суттєво збільшуватися і зареєстрований Україною експорт до Норвегії, як країною кінцевого призначення, практично збільшувався у двічі щороку протягом 2003-2006 років. У 2006 році зареєстрований експорт України до Норвегії склав 87 млн.доларів США, тобто з 2005 року він збільшився приблизно на 86 %. Відповідні дані з Норвегії також відображають це зростання у торгівлі товарами з України до Норвегії. З 2005 по 2006 рік зареєстрований норвезький імпорт з України, як країни походження, збільшився з 64 млн.доларів США до 105 млн. доларів США.

24. Як показано на малюнку 1, норвезький імпорт перевищував український експорт

протягом усіх років, охоплених аналізом. Однак, відносні розбіжності зменшуються, що можна побачити на малюнку 2.

Малюнок 2.

**Відносна різниця між українським експортом та норвезьким імпортом
((імпорт-експорт)/експорт * 100), 2001 – 2006рр.**

Джерело: база даних ООН Comtrade (14.05.2007)

25. У процентному виразі, у 2006 році український експорт складав до 83% норвезького імпорту, порівняно з 74 % у 2005 році та 42 % у 2004 році. Як ми бачимо з малюнку 2 найбільша відносна різниця між даними українського експорту та еквівалентом норвезького імпорту спостерігалась у 2003 році. Того року, зареєстрований експорт України складав 9 млн. доларів США порівняно із зареєстрованим норвезьким імпортом на суму 31 млн.доларів США. Вартість імпорту, вартість експорту та різницю між ними представлено у Таблиці 1.

Таблиця 1.

**Український експорт, норвезький імпорт та розбіжності.
2001 – 2006. тис.доларів США**

	Україна, експорт (UA екс)	Норвегія, імпорт (NO імп)	Розбіжність (NO імп - UA екс)
2001	19 907	29 844	9 938
2002	17 311	27 936	10 625
2003	9 430	30 807	21 376
2004	23 049	55 093	32 044
2005	46 854	63 785	16 932
2006	87 025	105 236	18 211

Джерело: база даних ООН Comtrade (14.05.2007)

26. У вартісному виразі найбільша розбіжність даних протягом періоду з 2001 по 2006 рік

була у 2004 році. Того року, норвезький імпорт складав 55 млн.доларів США, перевищуючі український експорт на 32 млн.долари США. Тоді як розбіжність у 2005 році досягала 17 млн.доларів США, еквівалент у 2006 році був на рівні 18 млн.доларів США, складаючи приблизно 21% вартості українського експорту.

27. Наразі ми поглянемо на більш деталізовані дані та зосередимося на різних товарах, яку експортувалися із України до Норвегії та вивчимо будь-які розбіжності, представлені у цих наборах даних. Початковим пунктом є статистика для двозначного рівня ГС та ми розглянемо основні товари, за якими здійснюється торгівля, та товари, за якими спостерігаються найбільші розбіжності.

Товари з України до Норвегії

28. Внутрішнє виробництво України головним чином зосереджено в галузі важкої промисловості. Із загального експорту України у 2006 році біля 34 % припадає на товарну групу чорної металургії (ГС 72), яка представляє собою найбільшу статтю експорту України у країні світу. Цей товар є також основним товаром, що експортується з України до Норвегії. У 2005 році ця товарна група складала до 62 % усіх товарів, що було експортовано з України до Норвегії, у 2006 році питома вага цієї групи знизилась до 46 %. Групу чорної металургії (ГС 72) разом з іншими основними товарами, що експортувалися з України до Норвегії у 2005 та 2006 роках, можна побачити у Таблиці 2 та Таблиці 3, наведених нижче.

Таблиця 2.

Основні товари, що експортуються з України до Норвегії, відповідний норвезький імпорт та розбіжності, 2005, тис.доларів США

ГС2	Товарна група	Україна, Експорт (UA екс)	Норвегія, Імпорт (NO імп)	Розбіжність (NO імп – UA екс))
	Всього	46 854	63 785	16 932
72	Чорна металургія	29 167	14 394	-14 774
28	Продукція неорганічної хімії, сполучення коштовних металів, ізотопи	4 730	13 656	8 926
89	Кораблі, човни та інші плаваючі засоби	9 501	9 528	27
86	Залізничні локомотиви, обладнання рухомого составу	1 416	1 707	290
44	Деревина і вироби з деревини; древесне вугілля	1 004	2 234	1 230

Джерело: база даних ООН Comtrade (09.11.2006)

Таблиця 3.

Основні товари, що експортуються з України до Норвегії, відповідний норвезький імпорт та розбіжності. 2006. тис.доларів США

ГС2	Товарна група	Україна,	Норвегія,	Розбіжність
-----	---------------	----------	-----------	-------------

		Експорт (UA екс)	Імпорт (NO імп)	(NO імп – UA екс)
	Всього	87 025	105 236	18 211
72	Чорна металургія	39 593	6 021	-33 572
28	Продукція неорганічної хімії, сполучення коштовних металів, ізотопи	26 376	55 052	28 676
89	Кораблі, човни та інші плаваючі засоби	15 483	10 193	-5 290
86	Залізничні локомотиви, обладнання рухомого складу	1 804	2 132	329
44	Деревина і вироби з деревини; древесне вугілля	1 732	2 499	767

Джерело: база даних ООН Comtrade (14.05.2007)

29. У наступних розділах буде розглянуто ситуація по окремих товарах, за якими здійснюється торгівля між Норвегією та Україною.

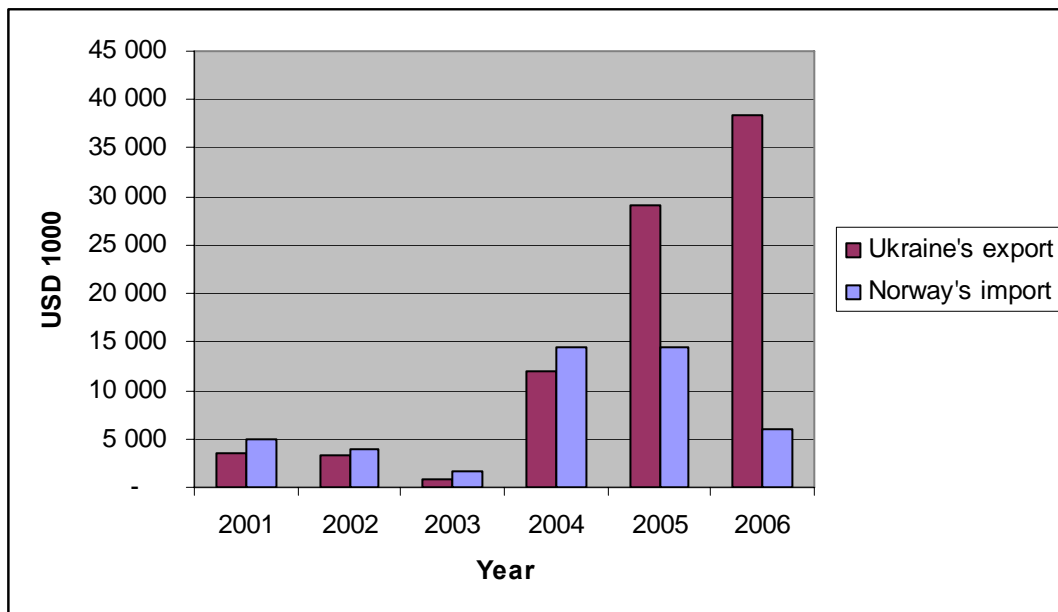
Чорна металургія (ГС72)

30. Що стосується найбільшого за обсягом продажу українського продукту, чорної металургії (ГС 72), у 2005 році Україна звітувала про обсяги експорту, вартість якого більш ніж у двічі перевищувала зареєстрований Норвегією імпорт. Як ми бачимо із Таблиці 2 це тільки один із представлених товарів, який у 2005 році мав негативну розбіжність, яка означає, що український експорт перевищував норвезький імпорт. Тоді як український експорт цієї товарної групи зріс з 2005 по 2006 рік на 36 %, досягнувши практично 40 млн.доларів США у 2006 році, то обсяг зареєстрованого норвезького імпорту зменшився. У 2005 році норвезький імпорт у вартісному виразі складав 14 млн.доларів США, а у 2006 році зменшився до 6 млн. доларів США, збільшивши розбіжність між українським зареєстрованим експортом та відповідним зареєстрованим норвезьким імпортом.

31. Інший шлях вивчення розбіжностей у даних це розглянути обсяги торгівлі у фізичному виразі порівняно із вартісним. У кількісному виразі розбіжності у товарній групі 72 є ще більшими. Ближче до усіх імпортованих у Норвегію товарів в рамках товарної групи ГС 72 припадає на продукцію прокату плоского із заліза або нелегованої сталі (ГС 7208). Норвезький імпорт цього товару досягнув практично 50% вартості українського експорту у 2005 році, тоді як відповідний показник у кількісному виразі склав 36 %. У 2006 році відповідні показники дорівнювали 16% у вартісному виразі та 11% у кількісному виразі. Така ситуація означає зростаючу асиметрію у даних цієї товарної групи. На Малюнку 3 представлено український експорт та норвезький імпорт прокату плоского із заліза або нелегованої сталі (ГС 7208) for 2001 – 2006, у вартісному виразі.

Малюнок 3.

Український експорт та норвезький імпорт прокату плоского із заліза або нелегованої сталі (ГС 7208). 2001 – 2006, у тис.доларів США

Джерело: база даних ООН Comtrade (14.05.2007)

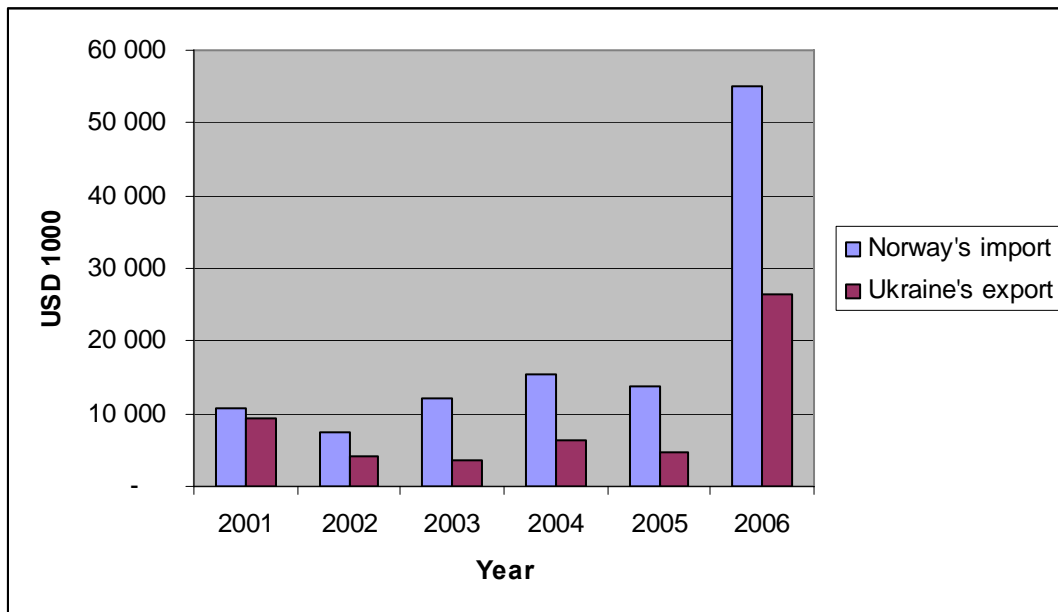
32. Як ми бачимо на Малюнку 3 вартість норвезького зареєстрованого імпорту у 2005 та 2006 роках була значно меншою ніж вартість зареєстрованого українського експорту. У інші представлені роки, ситуація була повністю іншою. Однією причиною такої розбіжності за два останніх роки може бути зростання торгівлі через треті країни. З деталізованих норвезьких даних ми бачимо, що 85% усього імпорту за товарною групою 7208 припадає на Білорусь, 15 % припадає на Швейцарію, як країну відправлення товару. Оскільки зареєстрований український експорт значно більший за відповідний норвезький імпорт, то є ймовірність, що Норвегія неправильно зазначила як країну походження товару такі країни, як Білорусія або Швейцарія, замість України. Це пов'язано із використанням цих країн як країн проміжних торгівельних зупинок.

Продукція неорганічної хімії, сполучень кошовних металів, ізотопів (ГС 28)

33. У 2006 році обсяг імпортованих Норвегією товарів в рамках групи товарів неорганічної хімії дорівнював 55 млн.доларів США, що у чотири рази більше ніж у 2005 році. Зареєстрований український експорт також значно збільшився з 5 млн.доларів США у 2005 році до 26 млн.доларів у 2006 році. Цю динаміку можна побачити на малюнку 4.

Малюнок 4.

Український експорт та норвезький імпорт продукції неорганічної хімії, сполучень коштовних металів, ізотопів (ГС 28). 2001 – 2006 рр., у тис.доларах США

Джерело: база даних ООН Comtrade (14.05.2007)

34. Це збільшення головним чином є результатом зростання торгівлі безводним аміаком (ГС 281410), на долю якого у 2006 році припадало більш ніж 99% загального норвезького імпорту продукції неорганічної хімії з України. Як ми бачимо з Малюнку 4, норвезький імпорт перевищував український експорт протягом усіх років. У 2005 році український експорт складав 28% норвезького імпорту, а у 2006 році це співвідношення покращилось до 47%. Можливою причиною такої розбіжності може бути торгівля через треті країни та, наприклад, невідома країна кінцевого призначення на час експорту товару. Для цієї товарної групи, також розглядалося питання систематичних помилок у даних. Однак, це важко виявити через загальну статистику і митні служби розглядатимуть це питання більш детально.

Інші продукти з України до Норвегії (ГС 61, ГС 62, ГС 95)

35. Згадане раніше порівняння методом дзеркальної статистики даних торгівлі між Норвегією та Україною за 2002 рік показало значні розбіжності по продукції промисловості, головним чином для одягу та спортивного обладнання, що було пояснено торгівлею через треті країни. Те порівняння проводилось на базі SITC 03. Ми більш детально вивчимо ці товарні групи, але використовуємо Гармонізовану систему, як початковий варіант. Основними товарними групами для такого вивчення є трикотажні товари (одяг та аксесуари), (ГС 61), текстильні товари (одяг та аксесуари) (ГС 62) та іграшки, ігри та спортивний інвентар (ГС 95). Ці три групи разом склали 19% загального норвезького імпорту з України у 2005 році та 16% - у 2006 році. Торгівля цими товарами у вартісному виразі (долари США), а також існуючі розбіжності представлена у таблицях 4 та 5, за 2005 та 2006 роки відповідно.

Таблиця 4.

**Український експорт, норвезький імпорт та розбіжності
за товарними групами: ГС 62, ГС 95 та ГС 61. 2005 рік, у тис.доларах США**

Товарна група		Україна, експорт (X)	Норвегія, імпорт (M)	Розбіжність (M - X)
ГС 62	Текстильні товари (одяг та аксесуари)	7 019	5 257 047	5 250 028
ГС 95	Іграшки, ігри та спортивний інвентар, їх складові та аксесуари	1 879	3 778 890	3 777 011
ГС 61	Трикотажні товари (одяг та аксесуари)	0	3 306 416	3 306 416

Джерело: база даних ООН Comtrade (28.11.2006)

Таблиця 5.

**Український експорт, норвезький імпорт та розбіжності
за товарними групами: ГС 62, ГС 95 та ГС 61. 2006 рік, у тис.доларах США**

Товарна група		Україна, експорт (X)	Норвегія, імпорт (M)	Розбіжність (M - X)
ГС 62	Текстильні товари (одяг та аксесуари)	0	6 040 223	6 040 223
ГС 95	Іграшки, ігри та спортивний інвентар, їх складові та аксесуари	2 101	5 436 810	5 434 709
ГС 61	Трикотажні товари (одяг та аксесуари)	0	5 173 834	5 173 834

Джерело: база даних ООН Comtrade (30.05.2007)

36. Як ми бачимо із таблиць 4 та 5, відносні розбіжності в рамках цих товарних груп є досить великими. Для подальшого вивчення аспекту транзитної відправки стосовно цих товарних груп, ми зосередили увагу на найбільш великих товарних під-групах в рамках цих груп та розглянули дані щодо країн відправлення цих товарів.

37. Найбільшим за обсягом торгівлі товаром на рівні 6-ти знаків в рамках групи іграшки, ігри та спортивний інвентар (ГС 95) є снігові лижи (ГС 950611). У дослідженні за 2002 рік були зареєстровані із Австрією, як країною відправлення. У 2005 році 87% усіх товарів в рамках групи снігові лижи (HS 950611) з України прийшли через Австрію. У 2006 році така ситуація дещо знизилась до 77%. Для норвезького імпорту лиж з України Швеція також зареєстрована як країна відправлення. У 2005 році 8% імпорту усіх снігових лиж було зареєстровано із Швецією, як країною відправлення товару, у 2006 році цей показник збільшився до 22%. Це можна пояснити деякими розбіжностями в рамках цих товарних груп, якщо, наприклад, Україна направляє лижи до Швейцарії не знаючі країни кінцевого призначення для цього товару.

38. Цифри наведені у таблицях 4 та 5 можуть означати, що цей аспект також стосується товарної групи трикотажні товари, одяг та аксесуари (ГС 61) та товарної групи текстильні товари, одяг та аксесуари (ГС 62). Як ми бачимо у таблиці 4, у 2005 році Україною не було зареєстровано експорту для товарної групи ГС 61, тоді як відповідний норвезький імпорт становив 3.3 млн.доларів США. У 2006 році такий імпорт збільшився до 5.2 млн.доларів США, у той час як Україна не мала зареєстрованого експорту до Норвегії товарів цієї товарної групи.

39. Аналізуючи дані норвезького імпорту для групи ГС 61 у 2005 році, ми бачимо, що 70% імпорту цієї товарної групи було отримано із Данії, тоді як 15% прийшло із Швеції. У 2006 році імпорт цієї товарної групи з України через Данію, як країну відправлення, складав приблизно 68%.

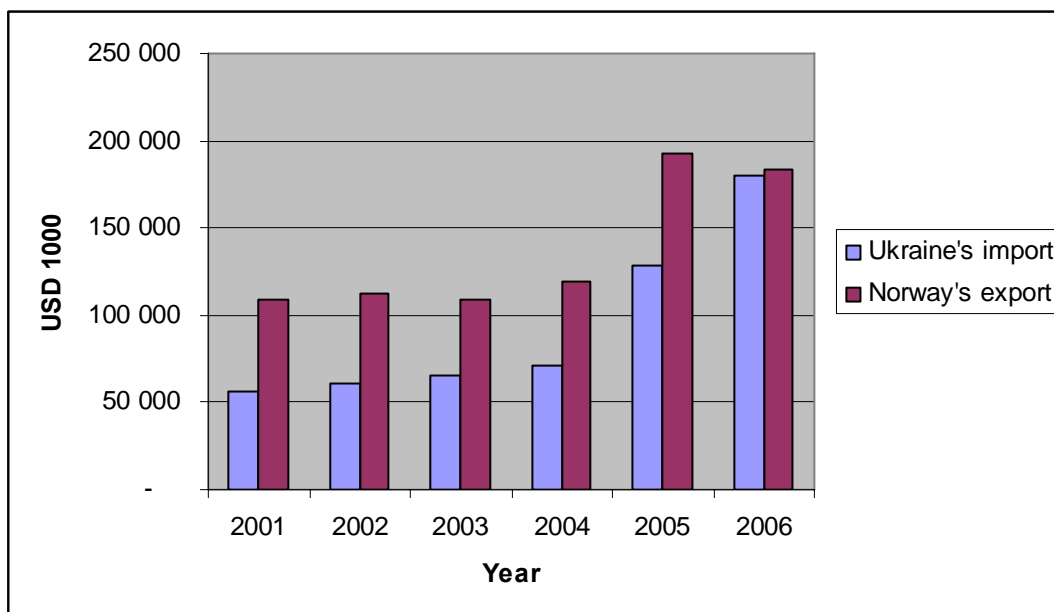
40. У 2006 році Норвегія мала зареєстрований імпорт за товарною групою ГС 62 вартістю 6 млн.доларів США. Порівняно з 2005 роком цей показник зріс на 56 %. Для товарів в рамках цієї групи, 51% товарів з України у 2005 році було отримано через Швецію, 28% через Німеччину та 12% через Данію. Це може означати те, що український експортер не знав країни кінцевого призначення цих товарів. Можливою причиною цього може бути подальша обробка товарів у визначених країнах перш ніж направити товари до Норвегії.

III. ЗАГАЛЬНА ТОРГІВЛЯ З НОРВЕГІЇ ДО УКРАЇНИ

41. У 2005 році Норвегія експортувала в Україну товарів на суму 192 млн.доларів США. Відповідний зареєстрований імпорт України дорівнював 128 млн.доларів США. У той час, як норвезький зареєстрований експорт у 2006 році зменшився порівняно з 2005 роком на 5% становивши приблизно 183 млн.доларів США, ситуація з українським імпортом розвивалась у протилежному напрямі. У 2006 році український імпорт було зареєстровано на суму 180 млн.доларів США, що представляє приблизно 40% зростання порівняно з 2005 роком. На малюнку 5 наведено інформацію щодо динаміки українського імпорту та норвезького експорту у вартісному виразі за період з 2001 по 2006 рік.

Малюнок 5.

Український імпорт та норвезький експорт, 2001 – 2006рр., тис.доларів США

Джерело: база даних ООН Comtrade (14.05.2007)

42. Малюнок 5 показує відносну стабільність потоків з Норвегії до України за період з 2001 по 2004 рік, коли вартість українського імпорту у середньому дорівнювала 63 млн.доларів США на рік. Протягом цього періоду Норвегія експортувала товарів у середньому на суму 112 млн.доларів США щороку. Однак, у 2005 році і вартість українського імпорту, і вартість норвезького експорту суттєво збільшилися. Динаміку вартості імпорту, експорту та розбіжності у даних за період з 2001 по 2006 роки можна побачити у таблиці 6.

Таблиця 6.

**Український імпорт, норвезький експорт та розбіжності,
2001 – 2006 рр., у тис. доларах США**

	Україна, імпорт (UA імп)	Норвегія, Експорт (NO екс)	Розбіжності (NO екс - NO імп)
2001	55 905	108 985	53 080
2002	60 885	112 186	51 301
2003	65 733	109 005	43 272
2004	70 902	119 252	48 350
2005	128 258	192 383	64 124
2006	179 749	182 993	3 244

Джерело: база даних ООН Comtrade (14.05.2007)

43. У 2005 році український імпорт складав 67% норвезького експорту, тоді як у попередні роки цей показник був відносно сталим і дорівнював приблизно 50-60 %. У 2006 році розбіжність була значно меншою і дорівнювала десь трохи більше 3 млн.доларів США. Це

представляє відносну розбіжність у 2%, порівняно з 95% у 2001 році, що означає покращення ситуації із асиметрією даних між зареєстрованим українським імпортом та відповідним зареєстрованим норвезьким експортом.

44. Теоретично, ми не очікували, що український імпорт буде меншим за відповідний норвезький експорт, оскільки імпорт оцінюється на умовах CIF що включає вартість, страхування та фрахт, тоді як експорт оцінюється на умовах FOB. Як вже згадувалося, з 2005 по 2006 рік норвезький експорт фактично зменшився, тоді як український імпорт збільшився. В результаті чого ці обидва показники наблизилися до рівнів один одного. Це може означати покращення якості статистичних даних.

45. У наступних розділах ми стисло представимо результати порівняння за товарами, які особливо розглядалися під час робочих зустрічей. Основним товаром, що експортується з Норвегії є риба, ракоподібні, моллюски та інші водні безхребетні істоти.

Товари з Норвегії до України

46. Дані свідчать, що головне збільшення у торгівлі товарами з Норвегії до України у 2005 році у значній мірі може бути пояснено зростанням у норвезькому експорті та українському імпорті товарів в рамках товарної групи риба, ракоподібні, моллюски та інші водні безхребетні істоти (ГС 03), надалі визначені як риба та рибопродукти (ГС 03). З 2004 року по 2005 рік український імпорт риби та рибопродуктів (ГС 03) практично збільшився втричі з 48 млн.доларів США до більш ніж 144 млн.доларів США.

47. Норвезький експорт до України є більш сконцентрованим ніж відповідний український імпорт. У 2005 році норвезький експорт риби та рибопродуктів (ГС 03) складав до 93% загального норвезького експорту до України, тоді як у 2006 році він дорівнював 88%. Що стосується структури імпорту, то загальний імпорт Україною риби та рибної продукції (ГС 03) з Норвегії складав 80% загального українського імпорту норвезької продукції у 2006 році. Разом з тим, торгівля за окремими товарними групами також значно збільшилась, але зрозуміло, що це знайшло менше відображення у загальних обсягах торгівлі, оскільки обсяги торгівлі за цими групами товарів значно менші ніж торгівля рибою та рибною продукцією (ГС 03). Стосовно українського імпорту, це стосується нікелю та виробів з нікелю (ГС 75), полімерних матеріалів та пластмас (ГС 39), ядерних реакторів, парових котлів, машинного обладнання та механічних приладів, та їх складових (ГС 84) і електричного та електронного обладнання (ГС 85). Разом ці групи склали у 2006 році до 12% загального українського імпорту зареєстрованого із Норвегією, як країною походження.

48. Огляд товарних груп, що найбільше імпортуються Україною із Норвегії, як країною походження, разом із відповідними даними щодо норвезького експорту представлено у таблиці 7 та таблиці 8 за 2005 та 2006 роки, відповідно.

Таблиця 7.

Основні товари, що імпортуються Україною з Норвегії, відповідний норвезький експорт та розбіжності, 2005 рік, у тис. доларів США

ГС2	Товарна група	Україна, Імпорт (UA імп)	Норвегія, Експорт (NO екс)	Розбіжність (NO екс – UA імп)
	Всього	128 258	192 383	64 124
3	Риба, ракоподібні, молюски та інші водні безхребетні	100 127	161 153	61 025
75	Нікель та вироби з нікелю	4 298	0	-4 298
39	Полімерні матеріали та пластмаси	4 066	1 010	-3 057
84	Ядерні реактори, парові котли, машинне обладнання тощо	2 637	5 322	2 685
85	Електричне та електронне обладнання	6 571	3 974	-2 596

Джерело: база даних ООН Comtrade (14.05.2007)

Таблиця 8.

Основні товари, що імпортуються Україною з Норвегії, відповідний норвезький експорт та розбіжності, 2006 рік, у тис. доларів США

ГС2	Товарна група	Україна, Імпорт (UA імп)	Норвегія, Експорт (NO екс)	Розбіжність (NO екс – UA імп)
	Всього	179 749	182 993	3 244
3	Риба, ракоподібні, молюски та інші водні безхребетні	144 011	178 236	34 225
75	Нікель та вироби з нікелю	8 008	0	-8 008
39	Полімерні матеріали та пластмаси	5 662	596	-5 067
84	Ядерні реактори, парові котли, машинне обладнання тощо	4 549	2 966	-1 583
85	Електричне та електронне обладнання	3 244	5 930	2 685

Джерело: база даних ООН Comtrade (14.05.2007)

49. У таблицях 7 та 8 представлено п'ять найбільших товарних груп, що імпортувалися Україною з Норвегії у 2005р. та 2006р., відповідно. У 2005 році ці групи разом склали 92% загальної вартості українського імпорту та 98% загальної вартості норвезького експорту.

50. У наступних розділах ми зосередимо увагу на товарних групах: електричне та електронне обладнання (ГС 85) разом із продукцією неорганічної хімії, сполучень коштовних металів, ізотопів (ГС 28) та фармацевтичної продукції (ГС 30). Разом ці товарні групи створили основу для розгляду та обговорень під час зустрічей у Києві та Осло стосовно торгівлі товарами з Норвегії до України. Що стосується розбіжностей між норвезьким експортом та українським імпортом, як вже зазначалось раніше, найбільш значні розбіжності спостерігаються у групі риба та рибопродукти (ГС 03) – див. таблиці 7 та 8. Це товарна група,

які визначає розбіжності у загальних обсягах торгівлі і через це ми розглянемо цю товарну групу окремо. Під час обох робочих зустрічей цій товарній групі було приділено значну увагу.

Електричне та електронне обладнання (ГС 85)

51. Розбіжності у товарній групі електричне та електронне обладнання (ГС 85) відносно невелике. У 2005 році вартість імпорту трохи перевищувала вартість експорту, тоді як у 2006 році ситуація була протилежною. Разом з тим, аналіз даних за різними товарами в рамках цієї групи на рівні 4-х знаків ГС показує досить суттєві відмінності.

52. Український імпорт за товарною групою радіо та телевізійні передавачі, телекамери у 2005 році склав 70% загального українського імпорту з Норвегії за товарною групою ГС 85. У 2006 році ця частка зменшилась до менш ніж 5%, що показує значні коливання у даних і також можливо свідчить про існування помилок у цих даних за 2005 рік. Для того, щоб зрозуміти чи може це бути потенційним поясненням розбіжностей, ми проаналізували результати за ряд років, що представлено у Таблиці 9 нижче.

Таблиця 9.

Український імпорт, норвезький експорт та розбіжності за товарною групою радіо та телевізійні передавачі, телекамери (ГС 8525). 2001 – 2006рр., тис.доларів США

	Україна, Імпорт (UA імп)	Норвегія, Експорт (NO екс)	Розбіжність (експорт-імпорт)
2001	226 830	17 797	209 033
2002	15 919	74 318	-58 399
2003	3 650	423 965	-420 315
2004	27 550	65 612	-38 062
2005	4 609 114	13 634	4 595 480
2006	150 494	30 750	119 744

Джерело: база даних ООН Comtrade (14.05.2007)

53. Наведені результати, що досить суттєво змінюються рік від року, можуть означати можливе існування помилок у даних щодо торгівлі цим товаром між Норвегією та Україною у 2005 році.

54. З іншої сторони, у норвезькому експорті товарів за групою ГС 85 домінує товарна група проводи ізольовані, кабелі, оптичні фібра кабелі (ГС 8544), яка складала у 2005 році до 67.7 % товарної групи ГС 85. Відповідний український імпорт становив 2.2%, що значно нижче. У 2006 році норвезький експорт товарної групи ГС 8544 зменшився з 4 млн.доларів США до 0.8 млн.доларів США, тоді як відповідний український імпорт збільшився з 146 тис.доларів США до 758 тис.доларів США. Це свідчить про різні структури торгівлі між Норвегією та Україною стосовно цієї товарної групи, однак загальні значення для групи ГС 85 показують відповідну ситуацію, що може означати помилки у класифікації продукції.

Інші продукти з Норвегії до України (ГС 28, ГС 75, ГС 39)

55. За виключенням риби та рибопродуктів, товарні групи, за якими здійснюється торгівля між Норвегією та Україною, складають відносно невелику частину загальної торгівлі країн. Незважаючи на це, серед цих товарних груп також є досить цікаві результати. Третьою найбільшою товарною групою, що імпортується в Україну з Норвегії є ГС 75: нікель та вироби з нікелю. В рамках цієї групи, 88% українського імпорту припадає на групу ГС 750210: нікель необроблений, нелегований. Ця товарна група складала до 3.4 % загального імпорту України з Норвегії у 2005 та 4.5 % у 2006 році. У 2005 році не було задекларовано жодних товарів експортованих з Норвегії. Причиною цього може бути торгівля через треті країни. Для того щоб дізнатися, чи є це причиною, ми ретельно розглянули дані українського експорту в контексті країни відправлення. У 2006 році 96% українського імпорту цієї товарної групи відбувалося через Нідерланди. Це свідчить про те, що ці продукти направляються через будь-яку третю країну і потенційною причиною розбіжності може бути невідома для експортера з Норвегії країна кінцевого призначення, тоді як, наприклад, він зареєстрував експорт з Нідерландами, як країною призначення.

56. Що стосується товарної групи продукція неорганічної хімії, сполучень коштовних металів, ізотопів (ГС 28), Україна у 2005 році зареєструвала імпорт вартістю 1 млн. доларів США та практично на 3 млн. доларів США у 2006 році. У 2006 році у Норвегії не було зареєстровано експорту за цією товарною групою до України. У 2005 році норвезький експорт продукції неорганічної хімії (ГС 28) склав тільки 12 % від еквіваленту імпорту Україною цього товару. Однак, необхідно зазначити, що значна частка норвезького експорту товарів групи ГС 28 є зжатою (закритою), що потенційно може пояснити відносно великі розбіжності між українським імпортом та норвезьким експортом. Крім цієї групи, також товарна група полімерні матеріали та продукція з пластмаси (ГС 39) представляє значно зжаті (закриті) дані норвезького експорту.

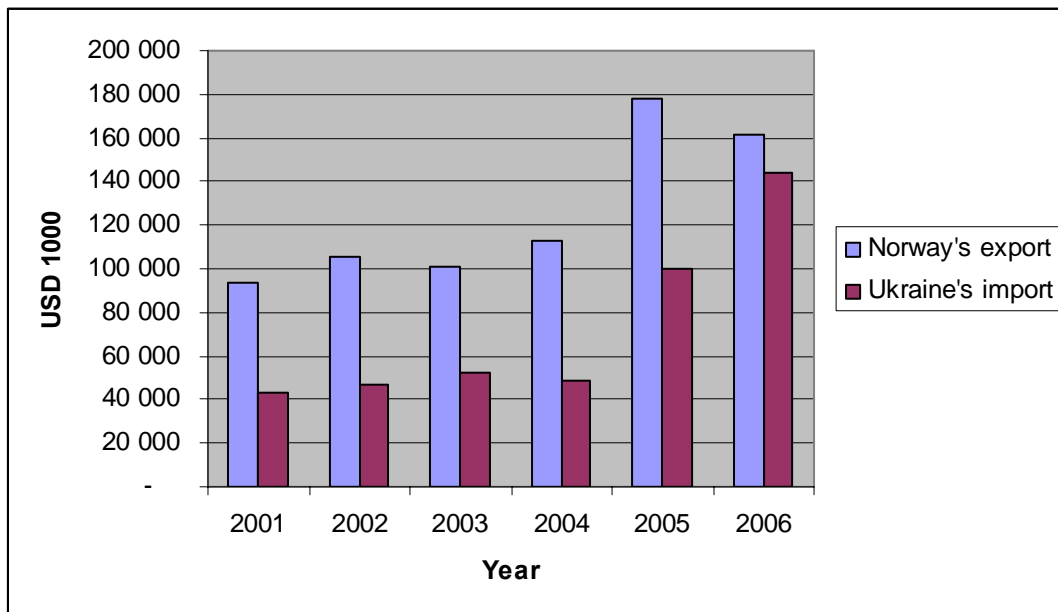
Риба, ракоподібні, молюски та інші водні безхребетні істоти (ГС 03)

57. Як згадувалося раніше, товарна група – риби, ракоподібні, молюски та інші водні безхребетні істоти (ГС 03) є найбільш домінуючою товарною групою, за якою відбувається торгівля між Норвегією та Україною, і вона складає приблизно 88% загального зареєстрованого норвезького експорту до України у 2006 році.

58. Асиметрія між даними українського імпорту товарів, що входять до товарної групи ГС 03 і відповідного норвезького експорту досягла 78 млн.доларів США у 2005 році. Дані щодо українського імпорту цієї товарної групи збільшилися з 100 млн. доларів США у 2005 році до 180 млн. доларів США у 2006 році. Разом із невеликим зменшенням вартості норвезького експорту з 2005 до 2006 року спостерігалось зменшення розбіжності між вартістю норвезького експорту та вартістю українського імпорту до 17 млн.доларів США у 2006 році. Динаміка співвідношення між вартістю українського імпорту та вартістю норвезького експорту представлена на малюнку 6.

Малюнок 6.

Український імпорт та норвезький експорт риби, ракоподібних, молюсків та інших водних безхребетних істот (ГС 03), 2001 – 2006, у тис. доларах США

Джерело: Базаданих ООН Comtrade (14.05.2007)

59. Малюнок 6 показує, як значно збільшився норвезький зареєстрований експорт до України з 2004 до 2005 року. У 2006 році він дещо зменшився, але все ж таки перевищував вартість українського зареєстрованого імпорту. У відсотковому виразі, розбіжність була відносно сталою протягом періоду з 2001 року до 2005 року; український імпорт складав біля 50% норвезького експорту, з найбільшим значенням у 56% у 2005 році. У 2006 році український імпорт складав до 89 % вартості норвезького експорту, що представляє собою значне покращення ситуації з асиметрію даних.

60. У наступних розділах ми розглянемо більш деталізовані дані по групі риби. Додатково, ми також розглянемо кількісні показники, оскільки база даних ООН Comtrade надає для цього показника дані на більш деталізованому рівні ніж 2 знаки ГС.

Риба морожена (ГС 0303)

61. На рівні 4 знаків ГС, основною групою товарів яку Україна імпортує з Норвегії є риба морожена (ГС 0303). Вартість українського експорту цієї товарної групи у 2005 році склала 94 млн. долари США та 127 млн.доларів США у 2006 році. Незважаючи на це зростання, доля мороженої риби у відсотках від загального імпорту рибопродуктів з Норвегії зменшилась з 94 до 88% з 2005 до 2006 року, що свідчить про зростання торгівлі іншими видами риби між Норвегією та Україною.

62. У вартісному виразі зареєстрований норвезький експорт риби мороженої перевищував український імпорт у середньому на 59 млн.доларів США щороку протягом 2001 – 2005 років. Однак, у 2006 році відбулося значне зниження у такій розбіжності даних, коли норвезький

експорт перевищував український імпорт не більш ніж на 3.6 млн.доларів США. Разом з тим, в кількісному виразі результати дещо інші і зареєстровані Україною обсяги торгівлі нижчі за зареєстрований норвезький експорт. У таблиці 10 ми бачимо розвиток цієї ситуації з 2001.

Таблиця 10.

Український імпорт та норвезький експорт риби мороженої, за виключенням філе риби (ГС 0303). 2001 -2006, у тис.доларах США та тонах

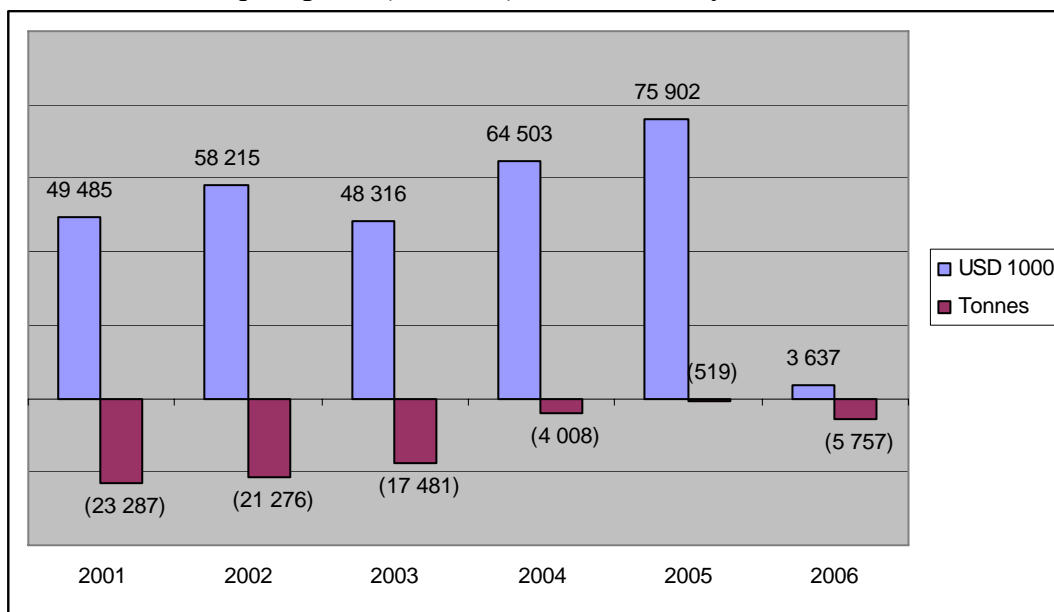
Рік	Імпорт, Україна		Експорт, Норвегія	
	тис.дол.США	тон	Тис.дол.США	тон
2001	42 809	173 207	92 294	149 920
2002	46 349	169 549	104 564	148 272
2003	51 203	149 451	99 519	131 971
2004	47 010	130 345	111 513	126 337
2005	94 483	159 881	170 385	159 362
2006	127 079	122 380	130 716	116 623

Джерело: База даних ООН Comtrade 14.05.2007

63. У кількісному виразі розбіжності набагато нижчі ніж у вартісному виразі, але у іншому напрямі, оскільки українські дані вищі за відповідні норвезькі дані. У 2005 році український імпорт перевищував норвезький експорт тільки на 519 тон, тоді як еквівалентне значення у 2006 дорівнювало біля 5 800 тон. На малюнку 7 представлено динаміку розбіжностей у кількісному та вартісному виразі відповідно.

Малюнок 7.

Розбіжності (український імпорт – норвезький експорт) для категорії риба морожена, за виключенням філе риби (ГС 0303). 2001 – 2006, у тис.дол.США та тонах

Джерело: База даних ООН Comtrade 14.05.2007

64. Малюнок 7 показує динаміку розбіжностей у вартісному та кількісному виразі за період з 2001 по 2006 рік. Розглядаючи період 2001-2005 рр, розбіжності для групи риба морожена (ГС 0303) у вартісному виразі зросла, тоді як розрив між експортом та імпортом у кількісному виразі став меншим. Аналізуючі представлені у таблиці 10 дані, ми бачимо, що ключовий результат це велика різниця у вартісних показниках торгівлі порівняно із фізичними обсягами торгівлі. Як вже згадувалось, у 2005 році розбіжність у фізичних показниках торгівлі була трохи вищою за 500 тон, менш ніж один відсоток загального українського імпорту мороженої риби. Оскільки обсяги торгівлі є відносно невеликими, ми очкували, що вартісні оцінки будуть правильними критеріями оцінки для кожної з цих країн. Однак для вартісних обсягів торгівлі розбіжність була негативною та становила біля 80% вартості українського імпорту. Це може означати, що вартісні значення або є заниженими, або завищеними у країні-експортері або країні-імпортері.

65. У 2005 році п'ять більших за обсягом торгівлі видів риби мороженої (ГС 0303), які Україна імпортувала з Норвегії, склали до 90% загального обсягу імпортованої риби. У 2006 році їх частка зменшилась до 86%. Ці дані на рівні 6 знаків ГС представлені у таблиці 11 та таблиці 12 для 2005 та 2006 років відповідно.

Таблиця 11.

**Торгівля рибою мороженою (ГС 0303) з Норвегії до України.
ГС на рівні 6 знаків. 2005, у тис.доларів США та тон**

Товарна група		Імпорт, Україна (М)		Експорт, Норвегія (Х)		Розбіжність (М - Х)	
		тис.дол.США	тон	тис.дол.США	тон	тис.дол.США	тон
030350	Оселедець	56 490	105 880	104 971	108 997	-48 480	-3 117
030373	Сайда	9 037	17 373	20 070	16 378	-11 033	995
030374	Макрель	8 725	8 610	16 912	7 630	-8 186	980
030379	Інша морожена риба	8 450	22 841	2 644	5 060	5 806	17 781
030322	Атлантичний лосось	7 055	2 517	8 004	1 814	-949	703

Джерело: Базаданих ООН Comtrade (21.11.2006)

Таблиця 12.

**Торгівля рибою мороженою (ГС 0303) з Норвегії до України.
ГС на рівні 6 знаків. 2006, у тис.доларів США та тонах**

Товарна група		Імпорт, Україна (М)		Експорт, Норвегія (Х)		Розбіжність (М - Х)	
		тис.дол.США	тон	тис.дол.США	тон	тис.дол.США	тон
30350	Оселедець	69 016	86 199	72 773	84 414	3 758	-1 785
30374	Макрель	17 388	9 155	16 638	9 919	-751	763
30373	Сайда	16 807	14 452	18 087	14 295	1 280	-157
30322	Атлантичний лосось	9 214	2 233	11 779	2 222	2 565	-11
30321	Форель	6 871	1 318	6 884	1 274	13	-43

Джерело: Базаданих ООН Comtrade 14.05.2007

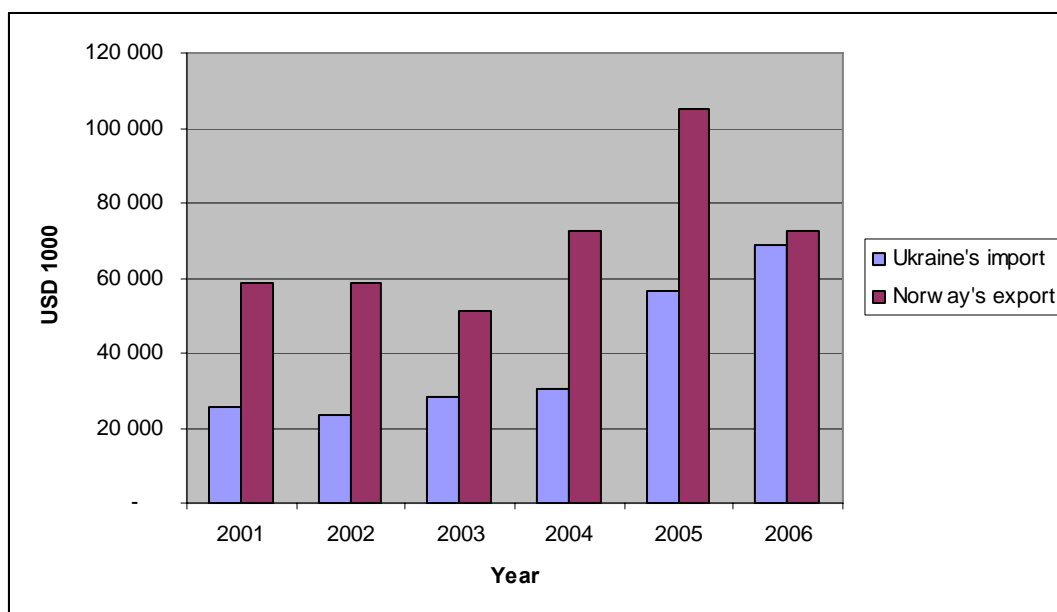
66. Основним норвезьким продуктом, за яким здійснюється торгівля між Україною та Норвегією є оселедець морожений (ГС 030350). Таблиці 11 та 12 показують, як суттєво змінилися розбіжності щодо торгівлі цим продуктом з 2005 року до 2006 року.

67. Цей товар складав 56% усієї рибної продукції, що було імпортовано до України з Норвегії у 2005 році, та 44% усієї норвезької продукції у загальному зареєстрованому імпорті. Відповідний норвезький експорт до України становив 59% та 55%. Розбіжність в рамках цієї групи становила у 2005 році приблизно 48 тис.доларів США, при цьому експорт перевищував імпорт. Для того щоб зрозуміти, чи пов'язані розбіжності з помилками у оцінці товарів, ми розглянули фізичні обсяги експорту та імпорту та порівняли їх з вартістю експорту та імпорту. Тоді як український імпорт у 2005 році був трохи нижчим за 57 млн.доларів США, відповідна вартість норвезького експорту складала 105 млн.доларів США, що показує практично вдвічі більші обсяги норвезького експорту порівняно з українським імпортом у вартісному виразі. Що стосується фізичних обсягів, то ситуація зовсім інша. Тоді як український імпорт дорівнював приблизно 106 тис.тон, норвезький експорт було зареєстровано на рівні 109 тис.тон; т.т. тільки три відсотки норвезького експорту не враховано українським імпортом. Це може вказувати на помилки у оцінці товару, оскільки країни показують практично однакові фізичні обсяги торгівлі. Однією з причин може бути навмисне неправильне звітування щодо вартості, що економічно вигідно для торговця. Доступ до українських декларацій щодо імпорту для їх порівняння із відповідними норвезькими деклараціями щодо експорту може бути дуже корисним для виявлення причин таких розбіжностей. Цей метод роботи передбачає обмін деталізованими даними і у подальшому буде розглянуто між митними службами країн.

68. Як ми бачимо із таблиці 11 та таблиці 12, розбіжність у даних щодо обсягів торгівлі оселедцем мороженим у вартісному виразі суттєво змінилась з 2005 року по 2006 рік. Це можна побачити на малюнку 8, де графічно представлено український імпорт та експорт у вартісному виразі за 2001 – 2006 роки.

Малюнок 8.

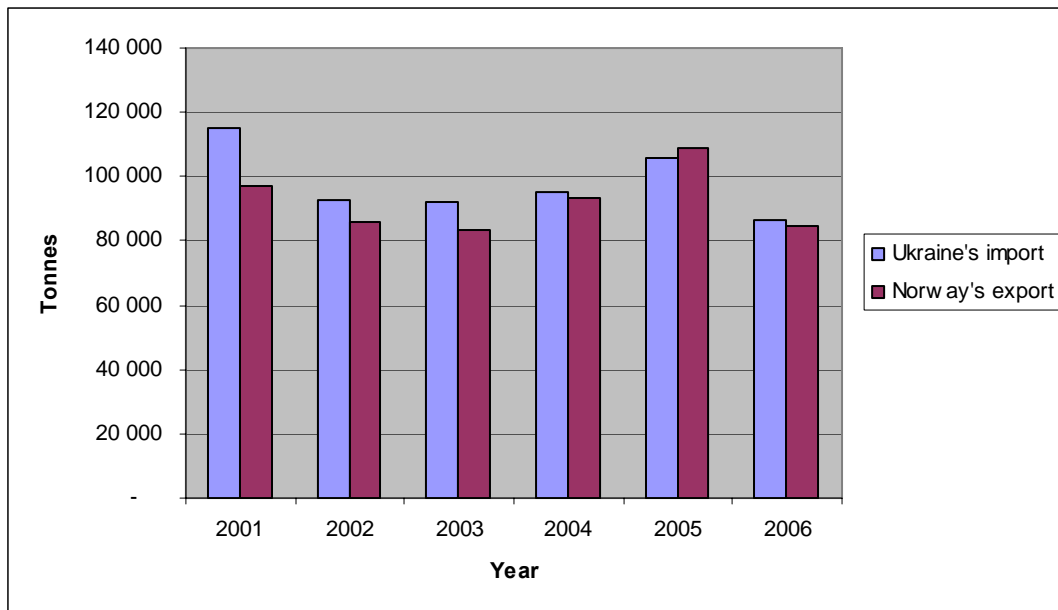
**Український імпорт та норвезький експорт мороженого оселедця (ГС 030350).
2001 – 2006рр., тис. доларів США.**

69. Вартість українського імпорту в середньому за період 2001 – 2005 становила біля 47% зареєстрованої вартості норвезького експорту. У 2006 році цей показник дорівнював 95%. Обговорювалося, що така ситуація може означати кращу якість даних статистики торгівлі, в результаті більш ретельного контролю з боку митних служб на кордоні. Однак, з малюнку 8 ми також бачимо, що вартість українського імпорту постійно зростає та протягом 2004 -2006 років. Наступний малюнок показує теж саме, що і малюнок 8, але у кількісному виразі замість вартісного.

Малюнок 9.

**Український імпорт та норвезький експорт мороженого оселедця (ГС 030350).
2001 – 2006рр., тон**

Джерело: база даних ООН Comtrade 14.05.2007

70. Ці результати показують, що для фізичних обсягів торгівлі характерні тільки незначні розбіжності у даних протягом усіх років, які було охоплено аналізом. Оскільки обсяг імпорту та експорту на цьому малюнку більш менш співпадають, ми припускаємо, що вони приблизно правильно відображають реальний стан торгівлі рибою між Норвегією та Україною. Якщо порівняти з малюнком 8, ми побачимо, що ситуація з вартістю норвезького експорту фактично відповідає динаміці фізичних обсягів торгівлі, зареєстрованих Україною та Норвегією. Якщо ми поглянемо на експортні ціни, які тут визначаються як вартість експорту поділена на фізичний обсяг експорту, ми побачимо, що норвезька ціна експорту до України зменшилась з 2005 по 2006 рік. Теж саме спостерігається відносно норвезьких експортних цін до інших країн, як Росія, Беларусь та Польща, які усі є крупними імпортерами норвезького оселедця. Це протилежна ситуація порівняно з українськими цінами на імпорт з Норвегії оселедця мороженого, які зросли з 2005 по 2006 рік. Що стосується мороженого оселедця, ми також можемо побачити розбіжність між норвезьким експортом та українським імпортом у вартісному виразі, який значно зменшився протягом 2005-2006 років, також для ряду інших видів риби.

71. Іншими видами риби, за якими здійснюється торгівля між Норвегією та Україною, є сайда морожена, макрель морожена та форель морожена. Для цих видів риби характерні незначні розбіжності між даними українського імпорту та норвезького експорту, як у кількісному, так і вартісному виразі.

72. Окрім цих згаданих товарів, слід відзначити, також, торгівлю рибою за товарною групою ГС 030379 – інша морожена риба. Це достатньо невелика товарна група, норвезький експорт якої складав менш ніж 1% від загального експорту риби до України у 2006 році. Однак, результати є цікавими, оскільки на відміну до торгівлі рибою в цілому та мороженою рибою окрім цієї категорії, український імпорт фактично перевищував норвезький експорт у вартісному та кількісному виразі у 2005 та 2006 роках. Це може свідчити про те, що деякі товари було неправильно класифіковано, що дуже часто трапляється з категорією «інші товари», і може бути пояснено поганим маркуванням у країні-експортері.

73. Інший вид риби, який варто згадати, це свіжий або охолоджений цілий лосось (ГС 030212). Традиційно, Норвегія не експортує багато цієї риби до України, але у 2006 році спостерігалось значне зростання торгівлі цим товаром між Норвегією та Україною порівняно із попередніми роками. У 2006 році Норвегія експортувала цього товару на суму приблизно 17 млн.доларів США, тоді як еквівалент імпорту для України дорівнював біля 8 млн.доларів США. Ця різниця також відображена у кількісних обсягах торгівлі: 3.2 тис. тон зареєстрованого експорту з Норвегії і тільки 1.7 тис.тон зареєстровано, як імпорт України. Свіжий або охолоджений лосось є товаром, який експортується Норвегією у великих обсягах до інших країн світу, і результати аналізу за 2006 рік можуть свідчити про те, що торгівля цим товаром між Україною та Норвегією зростатиме у майбутньому.

74. Результати за роки, що передують 2006 року є важливими, оскільки вони характеризують ситуацію не підходить жодній з країн-партнерів по торгівлі. Тоді як вартість імпорту складає тільки половину зареєстрованого експорту, а фізичні обсяги відносно однакові, це може свідчити про навмисне заниження вартості риби в ході процесу її продажу. Покращена ситуація із зменшенням асиметрії даних за 2006 рік пов'язується із посиленими процедурами контролю в Україні стосовно деяких товарів, що імпортуються у великих обсягах, одним з яких є риба.

Торгівля України мороженою рибою з іншими країнами світу

75. Наприкінці, ми коротко поглянемо на інші країни, з яких Україна імпортує рибу морожену. США є другою за розміром країною, з якої Україна імпортує морожену рибу. Тоді як обсяги українського імпорту збільшилися з 16 млн.доларів США у 2005 році до 20 млн.доларів у 2006 році, еквівалент обсягу імпорту зареєстрований США дорівнював 9 млн.доларів США у 2005 році і більш ніж 22 млн.доларів США у 2006 році. Це означає, що оскільки розбіжність є позитивною, коли оцінка дається у вартісному виразі. Це означає, що зареєстрована вартість експорту у США перевищує еквівалент українського імпорту. Особливо ці значення були значними у 2006 році, коли різниця дорівнювала 16 млн. доларів США. У кількісному виразі, це значення було позитивним у 2005 році і негативним у 2006 році. Тіж самі результати як і для США, спостерігалися і для Канади, де розбіжність у даних у вартісному виразі зростає з 4 млн.доларів США у 2005 році до 5 млн.доларів США у 2006 році.

У випадку з Ісландією, український імпорт перевищував відповідний експорт протягом двох років як у вартісному, так і кількісному виразі.

ЗАКЛЮЧНІ ВИСНОВКИ

76. Зазначені вище результати дослідження дають інформацію щодо основних причин розбіжності між еквівалентними торгівельними потоками для України та Норвегії. Основним продуктом, за яким здійснюється торгівля це товарна група - риба, ракоподібні, моллюски та інші водні безхребетні істоти (HS 03). І це також група де ми знайшли найбільші розбіжності. Найбільші розбіжності спостерігаються у групі риба морожена та рибопродукти (HS 0303). Тоді як різниця між норвезьким експортом та українським імпортом у кількісному виразі є відносно невеликою, розбіжності у вартісних показниках є значно великими. Особливо така ситуація була притаманна 2005 року.

77. Нижче представлено основні три причини розбіжностей у цих базах даних, які було виявлено в ході аналізу. По-перше, це торгівля через треті країни. Як було показано, це значна причина для ряду товарів, за якими здійснюється торгівля. Коли відстежуєш рух товарів, тут через країну відправлення, було визначено неправильне зазначення країни походження або країни відправлення. Конкретний приклад цього це торгівля лижами та зимним одягом з України до Норвегії. Ця проблема збільшується із процесами глобалізації, оскільки кордони є відкритими і проміжні зупинки для переробки стають все більш частішими. Другою основною причиною розбіжностей для ряду товарів є конфіденційність інформації у базах даних, про що стисло було зазначено у цьому робочому документі. Найбільш екстраординарний результат це приклад риби, як також було представлено у дослідженні, проведеному Анне Беріт Даале (2004). За виключенням 2006 року, вартість експорту риби була значно вищою ніж вартість імпорту риби, тоді як фізичні обсяги торгівлі були відносно однакові. Це означає, що така ситуація може бути викликана міжнародною девальвацією з боку торгуючих сторін. Однак, протягом останнього року було посилено контроль з боку митних органів України, особливо по відношенню до певних ризикових товарів, одним з яких є риба. Разом з тим, важливо чітко визначити, чи стало це причиною суттєвого зменшення розбіжностей у даних у 2006 році.

78. Результати статистики торгівлі між Норвегією та Україною відображають потребу у більш жорсткому контролі торгівлі на кордоні, особливо по відношенню до риби. До початку цього співробітництва було досягнуто домовленостей між митними службами Норвегії та України, які вступають у силу у травні 2007. Це спростить обмін деталізованими даними між митними службами та після цього приведе до кращого контролю торгівлі між Україною та Норвегією.

ПАМ'ЯТНА ЗАПИСКА

Щодо українсько-норвезьких консультацій з питань статистики зовнішньої торгівлі Київ, 25-26 січня 2007

У період з 25.01.2007 по 26.01.2007 на виконання домовленостей, досягнутих під час норвезько-українських консультацій представників Державного комітету статистики України з представниками Центрального статистичного бюро Норвегії проведена зустріч експертів по статистиці зовнішньої торгівлі.

У консультаціях взяли участь:

з української Сторони: Фризоренко Анатолій Олександрович – директор Департаменту статистики торгівлі, Матроніч Лариса Миколаївна – заступник директора Департаменту-начальник відділу статистики зовнішньої торгівлі товарами, Дьяченко Ольга Володимирівна – головний спеціаліст-економіст відділу статистики зовнішньої торгівлі товарами – Державний комітет статистики України; Овдієнко Наталія Трохимівна – директор Департаменту митної статистики, Антонова Наталія Михайлівна – начальник відділу проведення статистичних зіставлень, Мірошніченко Дмитро Сергійович – головний інспектор відділу проведення статистичних зіставлень – Державна митна служба України.

з норвезької Сторони: Ліф Корбол – керівник відділу зовнішньої торгівлі, Крістін Клепп – спеціаліст відділу зовнішньої торгівлі – Центральне статистичне бюро Норвегії.

У ході консультацій були розглянуті наступні питання:

- організація взаємодії митних і статистичних відомств України і Норвегії в області обміну статистичною інформацією про взаємну торгівлю;
- порівняння основних методологічних принципів формування статистики зовнішньої торгівлі в Україні та Норвегії;
- зіставлення даних про взаємну торгівлю на рівні груп товарів (6 знаків товарної номенклатури) за підсумками зовнішньої торгівлі України з Норвегією за 2005 рік.

При зіставленні методологій виявлено такі основні розбіжності: у 2005 році Норвегія використовувала ГС 2002, Україна – ГС 1996.

При проведенні зіставлення даних про взаємну торгівлю Норвегії та України у 2005 році виявлені наступні розбіжності:

(тис.дол. США)

Напрямок переміщення товарів	Дані України	Дані Норвегії	Розбіжності	
З Норвегії в Україну	128 022	192 383	-64 361	-33%
З України в Норвегію	46 854	63 785	-16 931	-27%

При зіставленні двозначних позицій визначені найбільші розбіжності за наступними

групами товарів:

Напрямок руху товарів		тис.дол. США
-----------------------	--	--------------

Експорт Норвегії – Імпорт України		
03	Риба і ракоподібні	78 109
87	Наземні транспортні засоби, крім залізничних	510
94	Меблі	389
75	Нікель і вироби з нікелю	-4 298
39	Полімерні матеріали, пластмаси	-3 470
28	Продукти неорганічної хімії	-2 874
30	Фармацевтична продукція	-936
31	Добрива	-645
85	Електричні машини і устаткування	-641
63	Інші готові текстильні вироби	-524

Експорт України - Імпорт Норвегії		
72	Чорні метали	14 774
38	Інші продукти хімічної промисловості	420
28	Продукти неорганічної хімії	3 365
62	Одяг текстильний	-5 250
12	Насіння і плоди олійних рослин	-4 301
61	Одяг трикотажний	-3 306
44	Деревина і вироби з деревини	-1 230
23	Залишки і відходи харчової промисловості	-924
56	Вата	-782
42	Вироби із шкіри	-434
95	Іграшки, ігри	-376

Для зіставлення на рівні 6 знаків ГС були обрані товарні групи 03, 75, 39, 28, 30 (експорт Норвегії – імпорт України) і 72, 28, 62, 12, 61, 44 (експорт України – імпорт Норвегії), по яких розбіжності в статистичних даних взаємної торгівлі Норвегії та України є найбільшими.

При розгляді даних на рівні 6 знаків ГС експертами були висловлені припущення щодо причин розбіжностей:

- методологічні особливості оформлення товарів, що не враховуються статистикою зовнішньої торгівлі однієї із Сторін;
- перехідні постачання на границі періодів (часовий лаг);
- поставки товару через треті країни;
- зовнішньоторговельні операції через посередників;
- заниження митної вартості при імпорті;

- завищення/заниження митної вартості при експорті;
- різниця у статистичній вартості CIF і FOB;
- різниця у встановлених національними законодавствами Сторін статистичних порогах.

Також на рівні 6-ти знаків ГС на розходження в статистичних даних впливають:

- розбіжності в класифікації товарів через використання різних версій ГС;
- використання різних кодів для класифікації окремих товарів.

За підсумками проведеної консультативної зустрічі Сторони прийняли рішення:

1. Обмінятися методологією формування статистичних даних зовнішньої торгівлі товарами;
2. Обмінятися інформацією про взаємну торгівлю за 2006 рік, сформованою за структурою, приведеної в Додатку 1 та результатами проведеного на підставі отриманих даних додаткового аналізу розбіжностей.

Сторони вважають за доцільне проведення чергової зустрічі експертів по статистиці зовнішньої торгівлі для обговорення методологічних принципів формування статистики і проведення зіставлення на рівні 6 знаків ГС по товарах, розбіжності по яких є найбільшими і викликають зацікавленість Сторін, у першому півріччі 2007 року за участю представників статистичних і митних відомств Сторін.

м. Київ, 26 січня 2007 року.

З української Сторони

Директор Департаменту статистики торгівлі
Державного комітету статистики України

А. Фризоренко

Директор Департаменту митної статистики
Державної митної служби України

Н.Овдієнко

З норвезької Сторони

Керівник відділу зовнішньої торгівлі
Центрального статистичного бюро
Норвегії

Л. Корбол

ДОДАТОК 2.

ПАМ'ЯТНА ЗАПИСКА

Щодо українсько-норвезьких консультацій з питань статистики зовнішньої торгівлі Осло, 19 – 20 квітня 2007

Основою для проведення зустрічі є проект, що фінансується ЕФТА "Проведення дзеркальних порівнянь із статистики зовнішньої торгівлі між Норвегією та Україною" і це засідання проводиться впродовж консультацій, що відбулися у Києві 25-26 січня 2007 року. У зустрічі приймали участь представники Державного комітету статистики України, Державної митної служби України, Статистики Норвегії та Митної служби Норвегії.

Учасники:

Державний комітет статистики України:

Анатолій О.Фризоренко – директор департаменту статистики торгівлі
Лариса М.Матроніч – заступник директора департаменту статистики торгівлі
Ольга В.Дяченко – провідний економіст управління статистики зовнішньої торгівлі

Державна митна служба України:

Наталія М.Антонова – начальник відділу статистичних порівнянь
Дмитро С.Мірошніченко – провідний інспектор відділу статистичних порівнянь

Митна служба Норвегії:

Кйетіл Леокен – радник департаменту процедур та виконання
Карі Рікардсон – в.о. заступника директора департаменту процедур та виконання
Вйорг Ліллебо -- радник департаменту процедур та виконання
Вігго Естер -- радник департаменту процедур та виконання

Статистика Норвегії:

Лайф Корбел – керівник відділу зовнішньої торгівлі
Крістін Клеппе – провідний співробітник відділу зовнішньої торгівлі

Програма зустрічей:

- Огляд даних за 2006 рік на рівні 6 знаків ГС, за якими було здійснено огляд , відповідно до домовленостей, досягнутих у Києві у січні
- Огляд стану справ у торгівлі рибою між Україною та Норвегією
- Дзеркальне порівняння даних за 2006 рік стосовно країни відправлення
- Порівняння методологічних принципів, що застосовуються у статистиці зовнішньої торгівлі в Україні та Норвегії
- Зустріч з Митною службою Норвегії для обговорення питання обміну даними

Презентації:

- Загальні аспекти статистики міжнародної торгівлі у Норвегії (Олав Лйонес, директор департаменту економічної статистики, Статистика Норвегії)
- Торгівля послугами (Паль Холмен, радник, департамент зовнішньої торгівлі, Статистика Норвегії)
- Загальні аспекти норвезької системи декларування імпорту та експорту (TVINN) (Кйетіл Леокен)
- Презентація митного регіону Осло та Акерсхус (Роар Велтцайн, провідний радник, митний регіон Осло, відділ контролю)

Торгівля між Норвегією та Україною у 2006

У наступній таблиці представлено загальні обсяги торгівлі між Україною та Норвегією у вартісному виразі (тис.дол США) за 2006 рік.

Потік товарів	Україна	Норвегія	Відхилення	Імпорт у % від експорту
Норвегія → Україна	179 749	182 993	3 244	98 %
Україна → Норвегія	87 025	105 236	18 211	121 %

Було визначено, що найбільш суттєва зміна у даних щодо торгівлі з 2005 по 2006 рік полягала у зменшенні розбіжностей між норвезьким експортом та українським імпортом. Головним чином це пов'язано із зменшенням розбіжностей за групою ГС 03: риба, ракоподібні, моллюски та інші водні безхребетні істоти, та за підгрупою 030350: оселедець морожений.

Дані щодо норвезького експорту за товарною групою 030350: оселедець морожений та еквіваленту українського імпорту у 2006 році у вартісному та кількісному виразі наведено у наступній таблиці:

	Експорт, Норвегія	Імпорт, Україна	Розбіжність	Імпорт UA у % від експорту НО
Вартість, тис.дол США	72 627	69 016	3 611	95 %
Кількість, тон	84 414	86 199	-1 785	102 %

Виявилось, що у 2006 році розбіжність по цій товарній групі була значно менша ніж у 2005 році. Зменшення розбіжності може бути результатом більшого контролю з боку української митниці по відношенню так-званих ризикових товарів, серед яких риба є важливою товарною групою. Наступним кроком в цьому напрямі є аналіз місячних даних в рамках цієї товарної групи риби.

Необхідно зазначити, що загальні дані для Норвегії можуть дещо відхилятися від результатів, коли вони усі агрегуються на рівні 6 знаків ГС. Це пов'язано із питаннями конфіденційності норвезьких даних на рівні 6 знаків ГС. Було зроблено запит включити конфіденційні товари до нової групи ГС на рівні 6 знаків з тим, щоб агреговані дані були однаковими. Крім того, норвезькі дані, що розглядалися, можуть відрізнятися від тієї інформації, яку включено до бази даних ООН

Comtrade. Це пов'язано із обміном попередніми даними з Україною.

Іншими основними товарними групами на рівні 6 та 4 знаків ГС, які розглядалися (під час зустрічі) наведено у наступній таблиці.

Норвезький експорт → український імпорт. 2006. тис. дол.США

ГС, 6зн	Товарна група	Експорт NO	Імпорт UA	Розбіжність
750210	Нікель, необроблений, нелегований	0	7 814	-7 814
390410	Полівініл-хлорид, у первинних формах, не змішаний з іншими речовинами	0	5 183	-5 183
284920	Карбід з силікону	0	878	-878
300450	Ліки, що включають провітаміни, вітаміни, вкл. Натуральні концентрати та їх похідні	0	1 444	-1 444

Український експорт → норвезький імпорт. 2006. тис. дол.США

ГС, 6зн	Товарна група	Експорт UA	Імпорт NO	Розбіжність
281410	Ангідрид амонію	25 730	54 538	28 808
610610	Жіночі або дівочі блузи, кофти з котону, ткани або в'язані (за викл. футболки та безрукавок)	0	842	842
620463	Жіночі, дівочі брюки, шорти, з синтетичних тканин, не тканих	0	974	974
120890	Мука та їжа з масляного насіння або масляних фруктів (за виключенням сої та гірчиці)	0	4 056	4 056
441214	Фанера, що складається виключно з листів дерева <= 6 мм товщиною, з не менш ніж 1 однією зовнішнім шаром не хвойним	161	703	542
ГС, 4зн	Товарна група	Експорт UA	Імпорт NO	Розбіжність
7202	Феросплави	1 214	0	-1 214
7208	Прокат плоский із заліза або нелегваної сталі, ширина >= 600 мм, у сув'ях, не покритий, скручений або облицований	38 379	5 967	-32 413

У значній мірі причини розбіжності пояснюються торгівлею через треті країни. Дані, на яких ґрунтується цей висновок, це обмін даними статистики імпорту, включаючи країну відправлення. Для мороженої риби (0303) - 32% українського імпорту було зареєстровано із Литвою, як країною відправлення, тоді як тільки 28% було зареєстровано із Норвегією, як країною відправлення товару.

Розбіжності по декількох товарних групах можливо пов'язані із систематичними помилками, ряд з яких пояснюється зміною власності (на товар) під час транспортування.

Методологічні принципи

Перелік методологічних зіставлень був представлений Статистикою Норвегії, і було обговорено принципи та відмінності стосовно цього переліку. Цей перелік буде доопрацьовано Статистикою

Норвегії та направлено до ДКСУ для розгляду та редагування/доповнення з тим, щоб цей документ було включено як додаток до заключного звіту.

Основними відмінностями у методологічних аспектах є використання ГС. Тоді як Норвегія використовує ГС 2002 року (до січня 2007, після якого буде застосовуватися ГС 2007 року), Україна працює на ГС 1996 року. Що стосується конфіденційності, Норвегія застосовує так-звану пасивну конфіденційність, тоді як Україна – активну конфіденційність. Це означає, що в обох країнах дані розглядаються як конфіденційні, якщо вони дозволяють ідентифікувати підприємство (юридичну або фізичну особу), безпосередньо або непрямим методом. Однак, у Норвегії Статистика Норвегії визначає тільки після запиту підприємства чи можна розповсюджувати дані, або поводитися з ними у такий спосіб, що їх поширення не порушить статистичну конфіденційність.

Інші питання обговорення

Обговорювалось питання угоди щодо обміну даними між митними службами Норвегії та України. Угода дозволяє здійснювати обмін деталізованими даними щодо торгівлі між Україною та Норвегією за спеціально визначеними випадками. Це може бути корисним методом для визначення причин розбіжності між даними на детальному рівні. Однак, обмін детальною інформацією на базі статистичних висновків, т.т. дзеркальних порівнянь, не можливий. Така домовленість/угода погоджена і вступить у дію з травня 2007 року. На цей час, митна служба Норвегії отримала приблизно 20 окремих запитів для розгляду. Подібну угоду (домовленість) Україна має з Литвою.

Висновки

Для визначення будь-яких потенційних змін у структурі розбіжностей в рамках дзеркальної статистики, обидві сторони будуть продовжувати ретельне відстеження основних товарних груп, за якими здійснюється торгівля між Україною та Норвегією. Норвегія завершить підготовку огляду методологічних принципів, які буде направлено Україні для подальшої підготовки. Це буде додатком до звіту, що включатиме опис результатів дзеркальної статистики між Україною та Норвегією.

Митна служба України визначить окремі випадки для направлення їх для розгляду митній службі Норвегії. Зокрема, це стосуватиметься риби і визначення того, де і яким чином відбувається зменшення вартості.

ДОДАТОК 3.

№	Питання	Україна	Норвегія	Коментарі
1	Розробник статистики	Державний комітет статистики України (ДКСУ)	Статистика Норвегії (ЦСБ)	
2	Джерела статистики торгівлі	Митні декларації (98%) та 2 звіти (статистичні звітності підприємств та організацій) Дані складаються на базі митних вантажних декларацій та звітів підприємств щодо товарів, які не підпадають під декларацію, з дорахунками, які здійснює ДКСУ на базі поточної інформації від Мінпаливенерго (нафта) та НАК Нафтогаз (для природного газу)	Митні декларації (форми SAD) безпосередні звіти від підприємств (для сирової нафти та природного газу): підприємства, Директорат з питань нафти та управління з питань нафти та енергетики. Для судів: норвезький реєстр суден NOR та NIS, а додаткові джерела)	
3	Звітний період	Місяць, коли товари імпортуються або експортуються, головним чином коли митні служби приймають декларації.	Місяць декларування товарів	
4	Система торгівлі	Загальна система торгівлі (включає усі товари, що перетинають національний кордон України, вкл. товари імпортовані на та експортовані з митних складів та вільних економічних зон. Є певні особливості стосовно складів, залежно від режиму)	Загальна система торгівлі (Прямий імпорт обліковується на час митного оформлення. Товари, що проходять через митні склади обліковуються як імпорт, коли вони декларуються на час їх надходження до складів та як експорт на час їх остаточного оформлення для відправки за кордон)	Товари з-за кордону, що поступають на митні склади та безпосередньо за кордон не включаються (транзит іноземних товарів через норвезькі митні склади)

5	Статистична область	Статистична територія відповідає митній території	Статистична територія відповідає митній території, що представляє основну територію Норвегії, плюс додаткові митні території, які є норвезькою частиною континентального шельфу, Свалбард та Ян Маен (вкл. В'єгн'юа)	
6	Гармонізована система класифікації	ГС на рівні 6 знаків розширена до рівня 10 знаків	ГС на рівні 6 знаків розширена до рівня 8 знаків	Вище 6-го знаку не зіставні
7	Статистика імпорту	Включено у статистику імпорту: ре-імпортовані товари та товари імпортовані для обробки або включення до інших товарів	Включає товари, які при прибутті було дозволено направити у вільний обіг та товари, розміщені на митних складах для переробки. Імпортовані товари призначені для безпосередньої інсталяції у норвезькому континентальному шельфі не включаються (безпосередньо включаються у ПБ).	
8	Реєстрація імпорту	З країною походження, на умовах вартості CIF	З країною походження, на умовах вартості CIF	
9	Включення у статистику експорту	Ре-експорт не відокремлюється від експорту.	Включає увесь експорт прямо з вільного обігу та норвезькі товари через митні склади (вкл. Сиру нафту та природний газ, який безпосередньо експортується з норвезького континентального шельфу та вугілля з Свалбард)	
10	Реєстрація експорту	З країною призначення, на умовах вартості FOB	З останньою відомою країною кінцевого призначення, на умовах вартості FOB	

11	Конфіденційність	Не має конфіденційності у даних	Окремі товари є конфіденційними на різних рівнях	Деякі товарні групи не є зіставними на деталізованому рівні
12	Редагування даних/перегляд	Щомісячно. Скореговані квартальні дані торгівлі та обсягів не офіційної торгівлі розраховані Національним банком України включаються у платіжний баланс. Деякі перегляди фізичних обсягів (прибл. 2 %). Дані щодо сирої нафти та природного газу переглядаються за фізичними обсягами. Це пов'язано із особливостями реєстрації. Фізичні обсяги також переглядаються коли товари поступають з портів, відлову риби у іноземних водах та для суден, які не було задекларовано	Щомісячно та щорічно. Норвезькі митні органи здійснюють певний контроль. ЦСБ здійснює якісний контроль даних виходячи з ціни, фізичних обсягів та країн партнерів. Перегляди проводяться щомісяця, щокварталу та щороку.	Охоплення норвезькими даними риби The Norwegian data capture for fish landed by норвезькими судами може бути не повним. Даних для дорахунків поки ще не має.
13	Скореговані на сезонність дані	Не здійснюється	Проводиться, щомісячно стосовно вартісних показників; щокварталу стосовно індексів фізичного обсягу	
12	Статистичний поріг	Облік проводиться тільки коли вартість перевищує 100 євро для юридичних осіб та 200 євро для фізичних осіб	Суцільний облік статистики зовнішньої торгівлі (перепис), але включаються тільки товари вартістю вище 1000 норвезьких крон	

14	Транзитна торгівля	Не включена до статистики (Товари, що отримані із збереження у митних складах, і які після того експортуються, включаються у статистику відповідно до «загальної» системи обліку.	Відправлення товарів у прямому транзиті не включається до статистики. Також виключаються іноземні товари, які тільки проходять через митні склади Норвегії (складування без декларування при прибутті)	
----	--------------------	---	--	--

* * * * *